

ادامه از صفحه ۹

رنگ‌هایی خفته شادی‌هایی میخکوب بر بستر

وقتی او را می دیدم که در سن بالای ۸۰، با چنین شور و هیجانی هنوز خلاقیت خود را حفظ کرده و با علاقه و امیدی که گویی از دل و روح یک کودک ریشه می‌گیرد، با ما از گذشته‌ها، حال و آینده سخن می‌گفت، از خود می‌پرسیدم آیا ما هرگز خواهیم توانست به این حد از زندگی با جوشش و هیجان دست یابیم؟ آیا ما خواهیم توانست هرگز در چنین سن‌وسالی هنوز چنین با شادی و امید و سرخوشی از گذشته‌ها و آینده بگویم؟ در آن زمان بسیار در این‌باره شک داشتم و امروز شاید باز هم بیشتر. واقعیت آن است که کلانتری به نسلی تعلق داشت، خودساخته؛ نسلی که در سخت‌ترین شرایط، زندگی می‌کردو زمینه را برای هنر و خلاقیت خود آماده کرده بود. نسلی از هنرمندان و نویسندگانی سخاوتمند که بیشتر از آنکه به خود بیندیشد به انسانیت و به نسل‌های آتی می‌اندیشید. نسلی که زندگی را با تمام وجود احساس کرده و تا آخرین قطره‌اش را می‌نوشید. نسلی که واهمه‌ای نداشت سرخوش باشد و سختی‌ها را نه به‌مثابه موانع و مشکلات غیرقابل‌حلی که مانع از هنر آنها بشود در نظر بگیرد، بلکه حتی از سختی‌ها برای خود زمینه‌ای بسازند برای بهتر و زیباترکردن زندگی. امروز پرویز کلانتری، با سبکته‌ای مغزی، ماه‌هاست که بر بستر بیماری میخکوب شده است. رنگ‌ها رنج می‌کشند و می‌توان گفت بر این بستر می‌گریند؛ می‌گریند که نمی‌توانند بار دیگر به رقص در بیایندو بر بوم‌های سفید جا خوش کرده و زندگی را در سرشادی و امیدواری خطوط و سایه‌روشن‌های زیبایشان نوید دهند. امیدوار باشیم که سرنوشت کلانتری، سرانجامی یاباد که برای او و خانواده گرامی‌اش با کمترین اندوه و درد همراه باشد. زندگی همین است. کاری زیادی از دست ما بر نمی‌آید: خوشی و شادی و خلاقیت و سرزندگی و حرکت و پایکوبی و زیبایی‌ها را متأسفانه همواره پایانی هست که برای گروهی از راه می‌رسد، پایانی که برای گروهی دیگر به مثابه آغازی تازه است که جان می‌گیرد. پرویز کلانتری بدون شک از مهربان‌ترین هنرمندان این آب و خاک است و امروز گمان نمی‌کنم در بستر بیماری به چیزی جز آن فکر کند که چرا نمی‌تواند زندگی را مثل همیشه با تمام توان خود در آغوش بگیرد و از این راه به همه دوستان و شاگردان و دنباله‌روان و علاقه‌مندان هنر و زیبایی‌هاش، امید دهد. پرویز عزیز، امیدواریم که زندگی تو تا آخرین لحظه، با کمترین اندوه همراه باشد، بدان که تو به اندازه چندین و چند عمر کار کردی و خاطره تو برای همیشه در ذهن و رفتار کسانی که خواندن و نوشتن را به دست تو و با عشق به نقاشی‌های تو آموختند، زنده است و همیشه خواهی بود؛ بدان که دیگر هرگز نمی‌توانیم به کویرها، شب‌های پرستاره، دشت‌های سبز و مزارع زرد، خورشید طلایی و آسمان آبی، کودکان شادی که با لباس‌های روستایی و عشایری و رنگارنگشان به دره می‌روند، دام‌هایی که در طبیعت رها شده‌اند، بنگریم و یادی از تو نکنیم. همه اینها، حتی زمانی که دیگر شکل و نماییشان به‌کلی عوض شود، به‌گونه‌ای خاطره‌ای هستند که تو بر حافظه زمان حک کرده‌ای. در کویرهای ما، بادهای بیابانی هربار شکل‌هایی حیرت‌انگیزتر و شادمانه‌تر می‌آفرینند و هر بار یکی از نقاشی‌های تو را برای ما به ارمغان می‌گذارند، نمایشگاهی بی‌پایان به طول یک لحظه و به ارزش یک عمر. باشد که چنین باشد.

✽مدیر مؤسسه انسان‌شناسی و فرهنگ و استاد دانشگاه تهران

پیشنهاد روز

«زیارت‌ننه» در کتاب‌فروشی‌ها

● «زیارت ننه»، نوشته محمد علیزاده‌تانی، نخستین جلد از مجموعه «مش رمضون» است. علیزاده درباره این مجموعه گفته است: ماجراهای این مجموعه، در استان خراسان‌رضوی رخ می‌دهد و به زندگی بچه‌های این دیار می‌پردازد. نخستین جلد از این مجموعه با زیارت امام‌زراع) آغاز می‌شود. در داستان‌های این مجموعه، بچه‌ها در عین آرامش و بدون داشتن امکانات خود را سرگرم می‌کنند و با یکدیگر بسیار صمیمی هستند.کتاب ۱۳۵ صفحه‌ای «زیارت ننه» از سوی نشر پرش‌پیمان با شمارگان دو هزار نسخه و به بهای چهار هزار تومان منتشر شده است.

حسین عبد‌الهاشم‌پور

دلوپسان معتقدندن گره‌زدن توسعه هنر به لغو تحریم‌ها، نشانی غلظ‌دادن است اما درواقع از آنجا که دلخواسته آنان نوعی «هنر دولتی» است، خود را به کوچ‌ه علی‌چپ می‌زنند؛ هنر مطلوب دلوپسان، «هنر سفارشی» است که حتی آن‌هم در بود تحریم‌ها عمری نمی‌یابد، می‌شود لقمه بخور و نمیر و افتان‌وخیزان که باید گرد شهر چرخید و اتوبوسی، برایش مخاطب به شرط ساندیس آورد؛ در چنینه تحریم‌ها حتی به چاه نهادهای موازی وزارت فرهنگ که در عرصه هنر بودجه‌های غیرشفاف دارند هم آبی نمی‌ماند و چشمه هنر سفارشی هم می‌خشکد.

به گمانم در عصر تازه‌ای که ایران مرکز ثقل نگاه‌های جهانی است،

شرق: حواشی بر سر اکران عمومی «روز رستاخیز»

بار دیگر آغاز شد. یک روز مانده به اکران عمومی این فیلم، واکنش‌ها برای عدم نمایش آن دامن این فیلم را گرفته هرچند جدول اکران هنوز بدون تغییر مانده است اما مسئولان سینمایی کشور در حال مذاکره با مراجع قم هستند.

«روز رستاخیز» فیلمی تاریخی- مذهبی به‌کارگردانی و نویسندگی احمدرضا درویش و محصول سال ۸۹ است که در سی‌ودومین جشنواره فیلم فجر در ۱۱ بخش نامزد دریافت سیمرغ بلورین شد و درنهایت در هشت بخش از جمله بهترین فیلم و بهترین کارگردانی، سیمرغ گرفت.

این فیلم دوم دی ۹۲ در سینما فرهنگ با حضور برخی اعضای دولت اکران خصوصی شد و در ۱۶ بهمن ۹۲ در کاخ جشنواره فجر هم‌زمان با برگزاری سی‌ودومین دوره جشنواره فیلم فجر به نمایش درآمد که با تأیید برخی از مراجع قم توانست چهره حضرت ابوالفضل العباس(ع) را با بازی بهادر زمانی نشان دهد اما بعد از نمایش آن در جشنواره بود که حواشی نیز آغاز شد و با اعتراض‌هایی مبنی بر اکران‌نشدن آن به‌دلیل نمایش تصویر حضرت‌ابوالفضل(ع) بدون حجاب چهره، روبه‌رو شد. این موضوع حواشی زیادی را برای فیلم به وجود آورد و معطوف به تأیید مراجع شد؛ تأییدی که باز هم نتوانست باعث اکران فیلم شود و اصرار درویش برای حذف‌نکردن صحنه‌های حضرت‌ابوالفضل(ع) فیلم را در محاق نگاه داشت تا اینکه در اردیبهشت سال جاری بود که شورای صنفی نمایش از اکران عمومی فیلم هم‌زمان با عید سعید فطر (۲۴ تیر) در سرگروه سینما آزادی خبر داد. البته این اولین‌باری نبود که سینر نمایش فیلم منتشر شده بود. سال ۹۳ هم قرار بود، این فیلم از چندی پیش از آغاز محرم اکران شود اما حاشیه‌های به‌وجودآمده بار دیگر جدول اکران را تغییر داد و

هنر

پشت بوم

ایران نوین، فضای نوین هنری

هنر ایران برای پروازی بلند، دست‌کم از پنج منظر به لغو تحریم‌ها نیاز دارد:

۱- حال خوب، مهم‌ترین معیار خلاقیت است؛ در سایه‌سار امیدآفرین رفع تحریم‌ها، حال خوب همگانی می‌تواند هنر را از نو شکوفا کند.

۲- اطمینان‌خاطر از نوعی ثبات، سبب می‌شود بخش خصوصی و سرمایه‌گذاران علاقه‌مند به اعتلای هنر سرزمین مادری با دلی قرص دست‌به‌جیب شوند؛ از دیگر سو با رونق کسب و کار این طیف که خداراشکر هرروز به شمارشان علاوه می‌شود، می‌توان امید داشت آب به چاه آبادی هنر مستقل هم بیفتد.

۳- در سال‌های اخیر عرضه و فروش آثار هنرمندان ایرانی آن‌سوی مرزها با ترس و دلهره رخ می‌دهد؛ به‌طورمثال در عرصه تجسمی، تحریم سوئیت سبب شده فرآیند پرداخت قیمت آثار به‌فروش‌رسیده با دوزدن‌های بسیار شکل گیرد و فروش‌های کریستیز، بونامز و ساتیز مسیرهای عجیب‌وغریب با فاصله زمانی بسیار را طی کنند؛ ادامه این

فیلم درویش فردا اکران می‌شود؟

اعتراض دوباره مراجع به «روز رستاخیز»

علی‌نظامی‌پاشا

افراد معلوم‌الحال در نقش بعضی از بزرگان شهدا کرِلا (است و) موجب هتک حرمت و اهانت خواهد بود و لذا قیلا هم نسبت به این فیلم موضع‌گیری کرده بودیم ولی توجهی نشد و لذا اکران این فیلم به‌صلاح نیست و چه‌سا توابع خوبی نداشته باشد و لذا این فیلم اکران نشود». آیت‌الله مکارم‌شیرازی نیز در پاسخ به سوّالی درخصوص اعلام نظر موافق برای اکران این فیلم، چنین آورده است: «با نهایت معذرت چنین چیزی مطلقا واقعیت ندارد».
علی‌اکبر خبرگزاری همچنین یادداشت سیدمرتضی فاطمی، سردبیر هفته‌نامه پنجره را که بعد از نمایش فیلم در جشنواره فجر نوشته بود، این روزها بازنشر داده است. فاطمی در این یادداشت گفته است: «جناب فیلم‌ساز بین‌المللی! در ازای اصرار بر نمایش، شمایل عباس‌بن‌علی (ع)، فرزندان آل‌الله، علی‌اکبر، قاسم (علیهم‌السلام) و… چه سود تعریف‌شده‌ای در باور مردم نسبت به مقدسات حاصل شد؟ شما صاحب فن و هنرمندید. اگر همین زودی‌ها جوانکی هوس کرد داستانی از این حماسه بسازد و به تاسی

تصمیم شورای نظارت در صورت بی‌اعتنایی صدا و سیما؛

مصوبه‌های سخت‌تری در راه است

❧ در این مصوبه آمده است، صداوسیما موظف به قطع همکاری با هنرمندان هنجارشکن است اما در مورد هنجارشکنی و جزئیاتی که مشمول این مورد می‌شود، توضیحات بیشتری داده نشده است. هدف از تدوین این مصوبه چه بود و جزئیات آن چه مواردی را شامل می‌شود؟

رسانه‌های جمهوری اسلامی، در کارکرد خود تعریفی دارند. آنها که در رسانه‌ها فعالیت می‌کنند، می‌توانند به چهره‌هایی تبدیل شوند که در میان مردم و جامعه تاثیرگذار باشند و از این قابلیت برای اهداف سیاسی، اجتماعی و اقتصادی بهره‌برداری کنند. چهره‌ها در سراسر دنیا، محدودیت‌هایی دارند که در راستای منافع شخصی و گروهی اعمال شده تا منجر به بهره‌برداری‌های سیاسی و اجتماعی از این موقعیت نشود. رسانه جمهوری اسلامی هم در این زمینه مستاصل نیست، تا به حال حساب و کتابی نداشته‌ایم تا بدانیم آنها که با رسانه جمهوری اسلامی همکاری می‌کنند، باید چگونه فعالیت کنند و… بنابراین هر چهره‌ای که به برکت رسانه جمهوری اسلامی به جایگاهی می‌رسید، می‌توانست به راحتی موقعیت سیاسی، اجتماعی و اقتصادی به‌دست بیاورد و نظارتی هم در این زمینه نبود. یکی از دلایل تصویب این مصوبه، همین مورد بود و مورد دوم اینکه رسانه جمهوری اسلامی، تعریفی دارد و مردم از این رسانه انتظار دارند؛ اما شاهد هستیم برخی از هنرمندان و چهره‌ها در شبکه‌های مجازی جوری ظاهر می‌شوند که خلاف شئون رسانه ملی، شرع و قانون است. چرا کسانی در این رسانه‌ها فعالیت می‌کنند که به قوانین جمهوری اسلامی التزام ندارند؟ این مصوبه تصویب شد

شرایط ممکن است خریداران بین‌المللی را از بازار هنر ایران دلزده کند.

۴- تعارف که نداریم، در شرایط اقتصادی خاص در هر کشوری، هنر از فهرستگان اولویت‌ها خارج می‌شود، بدیهی هم هست بودجه انقباضی به‌سوی نان و پنیر مردم سوق یابد؛ این میانه، زندگی انبوه هنرمندانی که از راه هنر ا‌رتزاق می‌کنند زیر سؤال می‌رود، بنابراین رفع تحریم‌ها از این منظر هم موهبت است.

۵- دولت در شرایط کنونی توانایی تأمین زیرساخت‌ها را ندارد هیچ، گویا در پرداخت‌های کارمندانش دچار لکنت است؛ هنر مستقل به شرط فراهم‌بودن زیرساخت‌هایی مانند سالن‌ها یا مشوق‌های مالیاتی سرمایه‌گذاران هنر و… می‌تواند زنده بماند که چنین راهبردهایی نیز ناگفته پیداست به زلف لغو تحریم‌ها گره خورده است…

روشن است هنر ایران زیر فشار مالی متاثر از تحریم‌ها صورت خویش را سرخ نگاه داشته و روی پای خود ایستاده است، اکنون در صورت رفع تحریم‌ها باید به مهر و تدبیر، آبی هم به زیر پوستش بدود.

فصل دوم: فضای مجازی نیز بی‌بهره از این موضوع

نبوده است. به موازات خیرهایی که در برخی از خبرگزاری‌ها منتشر می‌شود، پیامی نیز در فضای مجازی به‌خصوص در تلگرام منتشر شده است. در این پیام آمده است: «دفتر آیت‌الله وحیدخراسانی ضمن ابراز ناراحتی از نشان‌دادن تمثال و تصاویر مربوط به چهره حضرت عباس(ع) و تکرار آن، دیدن این فیلم را توسط مقلدانشان جایز ندانست». دفتر آیت‌الله وحیدخراسانی از احتمال واکنش گسترده این مرجع تقلیدی در روزهای آینده به این فیلم سینمایی خبر داد.

این اظهارنظرها در صورتی برای دومین‌بار درباره روز رستاخیز شروع شده است که به‌نظر می‌رسد شورای صنفی نمایش قصد تغییر در جدول نمایش را ندارد. غلامرضا فرجی، سخنگوی شورای صنفی نمایش و مدیر پخش حوزه هنری در مورد حاشیه‌های اکران «رستاخیز»، با تأکید بر اینکه اکران ۲۴ تیر این فیلم همچنان پابرجاست، به تسنیم گفت: «پروانه نمایشی که برای «رستاخیز» صادر شده، با مدت‌زمان ۱۲۷ دقیقه است و فیلم برای اکران در سینماها آماده است. کسانی که نقدهای قدیم را در فضای مجازی منتشر می‌کنند، بهتر است کمی صبور باشند و با دیدن نسخه جدید نسبت به آن انتقاد کنند. نسخه اولیه «رستاخیز» ۲۱۰ دقیقه بود که در جشنواره سی و دوم فیلم فجر اکران شد ولی در نسخه جدید برای نمایش در سینماها به مدت‌زمان ۱۲۷ دقیقه، اصلاح شده است».

از سوی دیگر، طبق پیگیری‌های «شرق»، مسئولان سینمایی کشور درحال مذاکره با مراجع قم هستند تا بتوانند فضای مساعدتری را برای نمایش این اثر فراهم کنند.

زیر آسمان فیروزه ای

۲۰ شهریور؛ گردهمایی بزرگ اهالی سینما

جشنی زیر سایه بی‌پولی

● **بهناز شیربانی:** زمان زیادی تا برگزاری جشن خانه سینما باقی نمانده، جشنی که برای بسیاری از اهالی سینما حال‌وهوای متفاوت‌تری از جشن‌های مرسوم سینمایی دارد. برگزاری هفدهمین جشن خانه سینما نیز مثل هرسال با اهالی خانه است. همایون اسعدیان و مازیار میری به‌عنوان دبیر و دبیر اجرایی، دوماهی مانده به برگزاری جشن، ابعاد اجرایی‌شدن آن را با اصحاب رسانه در میان گذاشتند هرچند نبود بودجه کافی و شرایط اقتصادی نامطلوب عمده صحبت‌های آنها در مورد چگونگی برگزاری جشن بود، دست‌اندرکاران این جشن سعی دارند مراسمی درخواب اهالی سینما برگزار کنند. همایون اسعدیان در ابتدای این نشست با بیان اینکه برگزاری جشن همانند دوره‌های پیشین به‌دلیل شرایط سخت اقتصادی کار را کمی مشکل می‌کند، گفت: «زمانی که از من خواسته شد تا دبیری جشن را بپذیرم، مدام به این فکر می‌کردم که دبیری این جشن نمی‌تواند حساسیت‌هایی را ایجاد کند؟ براین‌اساس توافق کلی بین همه ما شکل گرفت که جشن خانه سینما را به روال سال‌های قبل برگزار کنیم اما با درنظرگرفتن شان خانه سینما و البته صرفه‌جویی در مخارج به‌طوری‌که در پایان جشن آورده‌ای نیز برای خانه سینما و اهالی آن داشته باشم».او با اشاره به آیین‌نامه جشن نیز گفت: «یکی از مواردی که باید در مورد آن تجدیدنظری صورت بگیرد، بدون‌شک آیین‌نامه جشن است. این آیین‌نامه هرسال تغییرات مختصری دارد و البته همه معتقدیم این آیین‌نامه اشکالات اساسی دارد و همان‌طور که همه می‌دانیم، راهی جز راه‌اندازی آکادمی جشن خانه سینما نداریم اما متأسفانه هرساله این مسئله پشت‌کوش انداخته شده است. اما امسال از گروهی خواسته‌ایم تا این مسئله را به‌طور جدی پیگیری کند که شاید در پایان جشن امسال بتوانیم اعلام کنیم که قطعا سال دیگر جشن به‌صورت آکادمی برگزار خواهد شد».اسعدیان با اشاره به داوری آثار این دوره جشن خانه سینما افزود: «سال گذشته در بدترین حالت داوران خودشان می‌توانستند کاندیدا شوند و فیلم داشته باشند. درحالی‌که این اتفاق حتی اگر در شرایطی باشد که داوران لیاقت کاندیداشدن را داشتند، شانیه ارتباط و ال‌بی‌گری را ایجاد می‌کرد به‌همین‌دلیل امسال توافق شد که در مرحله اول از ۱۱ صنف سینمایی، ۵۵ داور (از هر صنف پنج داور) انتخاب شوند که به‌هیچ‌عنوان فیلمی نداشته باشند. یعنی هیچ داوری در هیچ بخشی حق ندارد فیلم داشته باشد. البته برای برخی صنف‌ها از جمله صنف جلوه‌های ویژه کامپیوتری کمی تساهل به خرج می‌دهیم چراکه معتمد در برخی از فیلم‌ها تاثیر کمی داشته و کار آرتیستیک ویژه‌ای انجام ن داده‌اند. باین‌حال حتی صنف بازیگران هم به این قضیه را پذیرفتند که با همین شرط پنج نفر را معرفی کنند». او افزود: «شورای سیاست‌گذاری جشن خانه سینما شامل‌مندی‌ها را به‌عنوان فیلمی محدود دارند و تمامی کاندیداها به‌جز سه مورد که استثنا هستند، حتما باید عضو یکی از صنف خانه سینما باشند چون اگر این جشن متعلق به افراد خارج از صنف سینمای ایران است صحیح نیست که کسانی که به هر دلیلی عضو صنوف خانه سینما نیستند کاندیدا شوند و جایزه بگیرند. البته تصمیم گرفتیم که سه مورد را از این قاعده مستثنی کنیم به‌این‌ترتیب بازیگر که عضو

خانه سینما نیست اما ممکن است بازی درخشانی در فیلمی داشته باشد، کارگردان‌های که هنوز عضو کانون کارگردانان نشده‌اند و فیلم‌نامه‌نویسی که ممکن است فیلم‌نامه اول خود را نوشته باشد و هنوز عضو انجمن نباشد جزء این استثناها هستند». بخشی از پرسش‌های اهالی رسانه به داوری آثار گروه سینمایی هنر و تجربه اختصاص داشت که آیا این دسته از فیلم‌ها که توانسته‌اند به اکران برسند نیز در داوری‌های جشن لحاظ می‌شوند یا خیر؟ اسعدیان در پاسخ به این پرسش گفت: «طبق آیین‌نامه جشن خانه سینما، تمامی فیلم‌هایی که به اکران رسیده‌اند، حق شرکت در جشن را دارند اما فیلم‌های گروه هنر و تجربه کمی‌تفسیربردار است که آیا فیلم‌های سینمایی فقط فیلم‌های نمایشی‌ای‌که پروانه نمایش دارند را شامل می‌شود یا آنها، به موضوعی محدود دارند هم در این آیین‌نامه گنجانده می‌شوند. در جلساتی که داشتیم، دوستان متولی از گروه هنر و تجربه هم حضور داشتند. این اتفاق بررسی شد اما هنوز به نتیجه مشخصی نرسیده‌ایم البته شش فیلم «ماهی و گربه»، «پرویز»، «انارهای نارس»، «دختر، مادر، دختر»، «روز میاد» و «مردی که با سینما شد» به‌دلیل داشتن پروانه سینمایی و هماهنگ‌بودن با ضوابط در جشن شرکت دارند».در ادامه این نشست، مازیار میری، مدیر اجرایی جشن هفدهم خانه سینما، با اشاره به هزینه‌های جاری جشن که بعضا از هزینه‌های سایر جشنواره‌ها بسیار کمتر است، گفت: «سال گذشته رقم هزینه‌شده برای جشن شانزدهم خانه سینما ۲۱۰ میلیون تومان بود که نیمی از آن از خارج از خانه سینما تأمین شد و به خانه بازگشت».میری درباره مکان برگزاری جشن نیز گفت: «تمام تلاشمان را می‌کنیم تا محلی مناسب و در شان سینمای ایران را برای برگزاری جشن انتخاب کنیم».

او از زمان برگزاری جشن‌های خانه سینما خبر داد و گفت: «جشن انیمیشن هشتم شهریور ماه، جشن فیلم کوتاه ۱۱ شهریورماه، جشن فیلم مستند ۱۴ شهریورماه، مراسم نگداشت‌ها و بزرگداشت‌ها ۱۷ شهریورماه و جشن بزرگ خانه سینما ۲۰ شهریورماه برگزار خواهد شد». او از زمان برگزاری جشن‌های خانه سینما خبر داد و گفت: «جشن انیمیشن هشتم شهریور ماه، جشن فیلم کوتاه ۱۱ شهریورماه، جشن فیلم مستند ۱۴ شهریورماه، مراسم نگداشت‌ها و بزرگداشت‌ها ۱۷ شهریورماه و جشن بزرگ خانه سینما ۲۰ شهریورماه برگزار خواهد شد».